



PANAMA



DEĞERLİ MADEN VE MÜCEVHERAT İLE DİĞER METALLER SEKTÖRÜ

PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih : Mart 2026

Raporu Hazırlayan: Panama Ticaret Müşavirliği

1. Panama Pazarında Mücevher, Değerli Maden ve Metaller Sektörü

Panama'daki mücevher sektörü, ülkenin sahip olduğu ayrıcalıklı coğrafi konum nedeniyle önemli bir potansiyel barındırmaktadır. Sektör açısından en kayda değer gelişme, Panama Diamond Exchange'in (PDE) faaliyete geçirilmesi olmuştur. Söz konusu borsa, Nisan 2015'te Latin Amerika'daki ilk ve tek tanınmış elmas borsası olarak açılmış; bu gelişme, Panama'nın küresel elmas ve mücevher ticaretine resmen girişini simgelemiştir.

Bu proje kapsamında Panama Hükümeti, PDE'nin bulunduğu bölgenin serbest ticaret bölgelerine tanınan avantajlardan yararlanabilmesini teminen özel bir yasal düzenleme gerçekleştirmiş; bu çerçevede bölgede ticareti yapılan mallar üzerinden vergi alınmaması sağlanmıştır. Ayrıca ülke, 2012 yılında ham elmasların uluslararası ticaretine yönelik bir sertifikasyon sistemi olan Kimberley Process'e katılmıştır.

Panama Diamond Exchange ithalat ve ihracat hizmetleri sunmayı, özel şirket ofisleri ile kasaları barındırmayı ve elmas ile mücevher ticareti alanında faaliyet gösteren çok uluslu şirketlere ev sahipliği yapmayı amaçlamıştır. Kuruluş bünyesinde, dünyanın en büyük 14 şirketi dahil olmak üzere toplam 45 çok uluslu şirket yer almıştır.

Bununla birlikte, PDE'nin Genel Müdürü Abraham De La Rosa tarafından teyit edildiği üzere, elmas fiyatlarındaki gerileme, mücevher sektöründeki kriz ve işlem hacmindeki düşüş nedeniyle hissedar konumundaki Green Blue Group'un yatırımlarını geri çekmesi sonucunda, Panama Diamond Exchange Şubat 2017'den bu yana faal değildir.

Söz konusu iddialı projenin olumsuz sonuçlanmasına rağmen Panama, mücevher sektörü açısından cazip bir pazar olarak değerlendirilmeye devam etmektedir. Nitekim Eylül 2022 itibarıyla, Peru İhracatçıları Birliği (ADEX) bünyesindeki Mücevher ve Kuyumculuk Komitesi tarafından Panama, Peru menşeli mücevher sevkiyatı için potansiyel pazar olarak tanımlanmıştır.

Ülkede kuyumculuk ürünleri kültürel açıdan da önem taşımaktadır. Özellikle Panama'nın ulusal kıyafeti olan "La Pollera" ile birlikte kullanılan, çeşitli tasarımlara sahip altın zincirler ve kadınların baş kısmına yerleştirilen süslü taraklar, geleneksel kuyumculuğun önemli unsurları arasında yer almaktadır.

* Pollera Kıyafeti*



Panama, ayrıca önemli altın rezervlerine sahiptir. 1990'lı yıllarda Mina Santa Rosa ve Mina Remance Panama'da belirli bir süre üretim gerçekleştirmiştir. 2010 yılı başında, Kanada merkezli Petaquilla Minerals Ltd.'nin iştiraki olan Petaquilla Gold, Petaquilla bölgesindeki Molejon altın yatağında üretime başlamış (yıllık yaklaşık 100.000 ons üretim kapasitesi öngörülmüştür). Yine Kanada merkezli Pershimco Resources Inc.'in iştiraki olan Minera Cerro Quema S.A., Cerro Quema altın yatağında altın ve gümüş çıkarma konusunda münhasır hakka sahip olarak 2012 yılı itibarıyla söz konusu sahada zirve dönemde yıllık yaklaşık 54.000 ons üretim yapılacağı tahmin edilmektedir. Los Santos bölgesinde yaklaşık 15 bin hektarlık alanı kapsayan bu imtiyaz, ülkenin önemli madencilik projeleri arasında yer almaktadır.

Ancak 2023 yılında Hükümet tarafından onaylanan kurumsal sözleşme ve Minera Panama'ya karşı gelişen toplumsal protestolar neticesinde oluşan yoğun kamuoyu baskısı sonucunda madencilik faaliyetlerinin yasaklanması yönünde karar alınmıştır. Bu gelişme, Minera Cerro Quema tarafından talep edilen imtiyaz süre uzatımlarının da reddedilmesine yol açmış ve ülkedeki madencilik faaliyetlerinin fiilen durmasına neden olmuştur.

Panama'da Mücevherat Sektörü Açısından Değerli Taşlar ve Mineraller

Panama'nın mücevherat piyasası, değerli taş ve mineraller bakımından büyük ölçüde ithalata dayanmaktadır. Ulusal İstatistik ve Nüfus Sayımı Enstitüsü (INEC) verilerine göre 2023–2025 döneminde; gümüş ithalatı 5 milyon ABD Doları, altın 9,5 milyon ABD Doları, elmas 2,7 milyon ABD Doları ve yakut, safir ile zümrüt gibi kıymetli taşlar 0,9 milyon ABD Doları seviyesinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde mücevher ithalatı 32,6 milyon ABD Doları, bijuteri (kostüm takıları) ithalatı ise 27,8 milyon ABD Doları olarak kaydedilmiştir. Bu tablo, turizm faaliyetleri ve Panama'nın bölgesel bir ekonomik merkez olma niteliği doğrultusunda güçlü bir iç talebe işaret etmektedir.

Söz konusu ithalat ağırlıklı yapı, daha geniş dış ticaret eğilimleriyle de örtüşmektedir. Nitekim UN COMTRADE verilerine göre Panama'nın inci, kıymetli taşlar, değerli metaller ve madeni para ithalatı 2024 yılında 30,41 milyon ABD Doları seviyesine ulaşmıştır.

İhracat ise aynı dönemde 34,2 milyon ABD Doları ile sınırlı kalmış; bunun 13,2 milyon ABD Dolarını altın, 0,2 milyon ABD Dolarını mücevher ve 0,3 milyon ABD Dolarını bijuteri oluşturmuştur. Altın, başlıca ihraç kalemi olarak öne çıkmakta; bu durum Panama'nın büyük ölçekli bir üretici olmaktan ziyade bölgesel bir yeniden ihracat merkezi konumunda olduğunu göstermektedir.

Sektörün 2029 yılına kadar yıllık ortalama %7,71 oranında büyüyerek 150,90 milyon ABD Doları hacme ulaşacağı öngörülmektedir. Bu büyümenin; artan tüketici harcamaları ve Latin Amerika kaynaklı talep artışı ile desteklenmesi beklenmektedir. Bununla birlikte, 2015 sonrası dönemde tüketim eğilimlerinin yatay seyretmesi ve yüksek ithalat bağımlılığı sektör açısından temel zorluklar olarak değerlendirilmektedir. 2023 yılında madencilik faaliyetlerinin durdurulmasının ardından yerel üretimin sınırlı kalması, Panama'nın ticaret kolaylaştırıcı rolünü ön plana çıkarmıştır. Serbest bölgeler altyapısı yatırım açısından avantaj sağlamakla birlikte, yerli madenciliğin sınırlı olması sektörün yapısal bir özelliği olmaya devam etmektedir.

Diğer Önemli Mineraller: Demir, Çelik, Bakır, Alüminyum, Nikel, Kurşun ve Manganez (26, 72, 73, 74, 75, 76, 78. Fasıl başlıkları)

Panama'nın söz konusu metallerdeki pazarı da yüksek oranda ithalata dayanmaktadır. INEC verilerine göre 2023–2025 döneminde demir-çelik ürünleri (lamine saclar, çubuklar ve levhalar

dahil), manganez ve ilgili alaşımlar kapsamında toplam ithalat 2.130,8 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Tedarikçi ülkeler arasında China 1.010,5 milyar ABD Doları ile ilk sırada yer almakta; bunu United States (252,9 milyon ABD Doları) ve Türkiye (176,1 milyon ABD Doları) izlemektedir. Bu tablo, Panama'nın altyapı yatırımları, mega projeler ve inşaat sektörü kaynaklı talep doğrultusunda ham madde ithal eden bir lojistik merkez niteliğini yansıtmaktadır.

Aynı dönemde söz konusu metallerin ihracatı 3.119,4 milyar ABD Dolarını aşmış; bu performans, 2023 yılına kadar ülkede faaliyet gösteren madencilik şirketlerinin mineral çıkarım faaliyetlerinden kaynaklanmıştır. Ancak madencilik faaliyetlerinin tamamen durdurulması sonrasında Panama, sınırlı yerli üretim kapasitesi nedeniyle daha ziyade yeniden ihracatçı konumuna yönelmiştir. Bu ticari yapı; çelik ve demirin gayrimenkul, denizcilik ve otomotiv sektörlerinde kullanılmak üzere bölgesel tedarik zincirlerine entegrasyonunu desteklemektedir.

Örnek olarak alüminyum pazarı incelendiğinde; 2023–2025 döneminde ithalat 304 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiş; bu talep inşaat, ambalaj, ulaştırma ve imalat sektörlerinden kaynaklanmıştır. Aynı dönemde alüminyum ihracatı 51,5 milyon ABD Doları seviyesine ulaşmış olup, özellikle Colón Free Zone gibi serbest ticaret bölgeleri üzerinden gerçekleştirilen yeniden ihracat faaliyetlerinin etkili olduğu değerlendirilmektedir.

Genel olarak sektörün büyümesi Panama ekonomisindeki genişleme ile paralellik göstermektedir. Bununla birlikte, küresel fiyat oynaklığı ve sınırlı sayıda tedarikçiye bağımlılık temel kırılganlık unsurlarıdır. Serbest bölgeler aracılığıyla pazar çeşitlendirme çabaları ve inşaat sektöründeki büyüme ivmesi, 2026 yılına kadar rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlayabilecek unsurlar olarak öne çıkmaktadır.

1.1 İlgili Sektörde Üretim

Panama'da mücevher üretimi iki ana kola ayrılmaktadır: klasik (modern) mücevherat ve folklorik mücevherat. Folklorik (la pollera takıları) mücevher üretiminin önemli bir bölümü özellikle Los Santos, Veraguas ve Herrera eyaletlerinde gerçekleştirilmektedir.

Bu alandaki üretim, Panama gelenekleri doğrultusunda büyük ölçüde altın esaslıdır. Folklorik takılar; tasarım ve işlevsellik açısından geleneksel kriterlere hâkim yerel zanaatkârlar tarafından üretilmekte olup, tamamen el işçiliğine dayanmaktadır. Panama'lı kuyumcular tarafından üretilen bu takılar; boyut, şekil ve tasarım bakımından geleneksel normlara ve yerleşik parametrelere uygun olmak zorundadır.

Öte yandan Panama mücevher pazarı, ithalata dayalı yapısına rağmen güçlü ticari potansiyel sunmaktadır. Turizmin yanı sıra, mücevherin kültürel hayatta merkezi bir rol oynaması talebi desteklemektedir. Özellikle “quinceañera” kutlamalarında (ebeveynlerin 15 yaşına giren kız çocuklarına kadınlığa geçişi simgeleyen altın veya gümüş yüzük hediye etmesi), düğünlerde ve lise/üniversite mezuniyet törenlerinde mücevher; başarı, statü ve prestij göstergesi olarak öne çıkmaktadır. Bu kapsamda yakut, zümrüt, ametist, elmas ve safir gibi değerli taşlar yaygın biçimde kullanılmaktadır.

Klasik (modern) mücevherat ise çeşitli kıymetli metaller ve taşlar kullanılarak üretilmekte olup belirli geleneksel tasarım kalıplarına bağlı değildir. Bu alandaki yerel üretim daha çok Panama City ve Colón gibi gelir düzeyi görece yüksek nüfusun yoğunlaştığı büyük şehirlerde gerçekleştirilmektedir.

Demir, Çelik, Bakır, Alüminyum ve Manganez Açısından İlgili Pazar

2024 yılı itibarıyla inşaat faaliyetlerinin yıllık Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) içindeki payı 12.065,4 milyar ABD Doları düzeyinde gerçekleşmiş olup, bu tutar toplam GSYİH'nin yaklaşık %16'sına tekabül etmektedir.

Söz konusu büyüme; demir, çelik, bakır, alüminyum ve manganez gibi temel metal ve minerallere olan talebi doğrudan artırmaktadır. Anılan hammaddeler; konut, ticari ve sanayi projelerinde betonarme yapı elemanları, taşıyıcı sistemler, elektrik tesisatı, çatı sistemleri ve makine ekipmanlarında temel girdi niteliğindedir.

Panama'nın yerli madencilik kapasitesinin sınırlı olması nedeniyle bu emtialar büyük ölçüde ithalat yoluyla temin edilmektedir. Bu durum, özellikle inşaat tedarik zincirine yönelik faaliyet gösteren yabancı tedarikçiler açısından sektörü yüksek potansiyelli bir pazar haline getirmektedir.

Demir, çelik, bakır, alüminyum ve manganez tedarikçileri; inşaat sektörünün GSYİH içindeki %16'lık payından hareketle yerel müteahhitler ve proje geliştiricileri ile stratejik iş birlikleri kurma imkânına sahiptir. Değerli metal firmaları açısından ise kültürel talebin yoğunlaştığı dönemlerin (quinceañera, düğün ve mezuniyet sezonları gibi) ticari fırsat sunduğu değerlendirilmektedir.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Panama'da mücevherat ve diğer minerallere ilişkin üretici fiyatlarına dair resmi ve kamuya açık bir veri bulunmamaktadır. Bununla birlikte, perakende satış fiyatları; kullanılan materyale (10 ayar–18 ayar altın, gümüş), elmas ve diğer kıymetli taşların niteliğine ile marka konumlandırmasına bağlı olarak geniş bir aralıkta değişkenlik göstermektedir.

Piyasa gözlemlerine göre, 14 ayar altından üretilmiş temel küpe modellerinin satış fiyatları yaklaşık 180–230 ABD Doları seviyesinden başlamakta; elmas veya diğer değerli taşlar içeren kolye ve benzeri ürünlerde fiyatlar 1.000–2.950 ABD Doları aralığını aşabilmektedir. Bu fiyat aralıkları, örnek olarak Mercurio Joyeros ve Romanza Joyerias Panama gibi perakende satış noktalarında sergilenen ürünler üzerinden gözlemlenmektedir.

Mevcut fiyat yapısı; ithalata dayalı tedarik zinciri, marka değeri, tasarım işçiliği ve kullanılan taşların sertifikasyon özellikleri gibi unsurlardan etkilenmektedir.

1.3 İlgili Sektörde Yerel Üretici Firmalar ve Üretici Birlikleri/Dernekleri Hakkında Bilgiler

PROPANAMA tarafından 2023 yılında yapılan bir çalışmaya göre, ülkede yaklaşık 261 kişi kuyumcu, altın işlemeci ve gümüş işlemeci olarak çalışmaktadır. Aşağıda sektördeki en önemli firmalar listelenmiştir:

ORMELIS; müşterilerine kişisel tasarım mücevherler sunan yerel bir üreticidir. Tasarım süreci, çizim yapılarak başlamakta ve 3D model/prototip oluşturulduktan sonra erimiş değerli metalin döküm

kalıbına dökülmesiyle devam etmektedir. Ardından yüzey cilalanıp değerli taşlar monte edilmektedir. Ayrıca, kişisel olarak özelleştirilebilecek mücevher şablonları da sunmaktadır.

Joyeria Gustavo Salazaar; ülkede 20 yılı aşkın tecrübeye sahip bir yerel üreticidir. Kendi tasarım mücevherlerini üretmenin yanı sıra, içeriğinde İtalyan altının da bulunduğu bitmiş parçalar sunmaktadır. Ayrıca folklorik aksesuarların altından üretimini ve satışını da yapmaktadır.

DG Joyeros; 2006 yılında kurulmuş yerel bir üreticidir. Farklı tasarım ve fiyat aralıklarında çeşitli mücevherler sunmaktadır. Ürünleri diğer firmalara göre daha az kişiselleştirilebilir ancak fiyatları daha uygundur. Ülkedeki çeşitli alışveriş merkezlerinde birden fazla mağazaları bulunmaktadır.

Salvatore Joyeros; Panama mücevherat pazarında 60 yılı aşkın bir geçmişe sahiptir ve ülkedeki tek taş laboratuvarına sahiptir. Yüksek kaliteli mücevherleri ile tanınmakta olup, iki şubesi bulunmaktadır.

Romanza Joyerias; hem yüksek hem de düşük gelir grubundaki tüketicilere hitap eden modaaya uygun mücevherler sunmaktadır. Geleneksel mücevherlerin yanı sıra, kulak manşetleri ve değerli taşlarla süslenmiş piercingler gibi yeni trendleri de üretmektedir.

Brilat Co; Panama pazarında 15 yılı aşkın bir süredir faaliyet gösteren lüks bir mücevher markasıdır. Genellikle yüksek gelir grubundaki müşterilere hitap eden özenle tasarlanmış bitmiş mücevher koleksiyonları sunmaktadır.

Imperiale Joyeros; özelleştirilmiş ve yüksek kaliteli mücevher tasarımlarına odaklanan bir mücevher firmasıdır.

Mercurio Joyeros; ince mücevherat alanında faaliyet gösteren Panamalı bir şirket olup; altın, gümüş ve değerli taşlardan oluşan geniş ürün yelpazesi sunmaktadır. Şirket; tasarım, kalite ve geleneği bir araya getiren, özel günlere ve günlük kullanıma yönelik zarif mücevherler üretmeye odaklanmakta ve yüksek üretim standartlarını benimsemektedir.

Diğer Önemli Metal ve Mineraller – Öne Çıkan Firmalar

Panama pazarında demir, çelik, bakır, alüminyum ve manganez gibi metallerin ticaretinde aşağıdaki firmalar öne çıkmaktadır:

Do It Center; Ülke genelinde faaliyet gösteren bir perakende zinciri olup; yapısal demir, çelik donatı ve bakır kablolar ürünlerinde geniş ürün gamına sahiptir. Özellikle konut tipi tadilat ve yapı projelerinde tercih edilmektedir.

Novey; Çelik çubuklar, lamine demir ürünleri, manganez alaşımları ve bakır borular tedarik eden önemli bir perakendecidir. Çoklu lokasyon ağı ile kalite odaklı ithal ürünler sunmaktadır.

Cochez y Cía, Çelik profiller, demir levhalar ve bakır tesisat boruları dahil olmak üzere inşaat metallerinin tedarikini gerçekleştirmekte; özellikle şehir merkezlerinde yaygın erişim imkânı sunmaktadır.

Carbone; Çelik ve demir gibi demirli metallerin yanı sıra sıhhi tesisat ve elektrik uygulamalarına yönelik bakır ürünler sunmakta; mağaza ağı ve çevrim içi satış kanalları aracılığıyla faaliyet göstermektedir.

Başlıca İnşaat ve Taahhüt Firmaları

Ülkedeki büyük ölçekli inşaat ve altyapı projeleri kapsamında, demir, çelik, bakır, alüminyum ve manganez gibi girdiler toplu olarak tedarik edilmektedir. Bu çerçevede öne çıkan firmalar şunlardır:

Grupo Los Pueblos: Kanal çevresindeki kentsel genişleme projeleri başta olmak üzere konut ve ticari projelerde metal girdileri yoğun biçimde kullanan büyük bir geliştiricidir.

PRODEO: Karayolları ve kamu altyapı projelerinde çelik donatı ve bakır kullanımına dayalı faaliyet gösteren önemli bir altyapı şirkettir.

Bern Company: Yüksek katlı yapılar ve lojistik tesisler için demir, çelik ve alaşım ithalatı gerçekleştiren lider inşaat firmalarından biridir.

Grupo Metales: Ülke genelindeki şantiyelere doğrudan çelik ve metal tedariki sağlayan dikey entegre bir gruptur.

FORMETAL: Panama'daki yapılaşma sürecine paralel olarak, ağır yapısal uygulamalara yönelik imal edilmiş çelik ve demir ürünleri konusunda uzmanlaşmıştır.

Öte yandan, Cámara Minera de Panamá (CAMIPA), metalik ve metalik olmayan madencilik (inşaat agregaları dahil) sektöründe faaliyet gösteren şirketleri ve uzman tedarikçileri bir araya getiren kâr amacı gütmeyen bir iş dünyası kuruluşudur. Kuruluşun temel amacı; yüksek çevresel ve sosyal standartlar çerçevesinde sorumlu ve sürdürülebilir madenciliğin teşvik edilmesidir.

1.4. Perakende ve Toptan Satış Bilgileri

Mücevherat Sektörü

Panama'da mücevher perakende satışları ağırlıklı olarak alışveriş merkezleri ve ticari komplekslerde yer alan kuyumcu mağazaları aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Üst segment (high-end) mücevher mağazaları ise şehir merkezinde yer alan Obarrio ve Punta Pacífica gibi yüksek gelir grubuna hitap eden bölgelerde konumlanmaktadır.

Perakende satış kanallarına ilave olarak, e-ticaret platformları da mücevher satışında giderek artan bir rol oynamaktadır.

Toptan ticaret açısından ise Colón Free Zone önemli bir merkez niteliğindedir. Panama'daki mücevher piyasasında öne çıkan toptancı firmalar arasında serbest bölgede faaliyet gösteren Beta Trading Z.L. ve Argyros yer almaktadır.

Demir, Çelik, Bakır, Alüminyum ve Manganez Sektörü

Panama'da söz konusu metallerin pazarı iki temel dağıtım kanalı üzerinden şekillenmektedir:

1. Toptancılar ve yapı market/perakende zincirleri:
Küçük ve orta ölçekli inşaat projeleri ile bireysel tüketici ihtiyaçlarına yönelik hizmet sunmaktadır. Bu kapsamda Do It Center, Cochez y Cía ve Novey gibi firmalar; demir, çelik, bakır ve ilgili yapı malzemelerini stoklarında bulundurarak konut tipi projelere ve orta ölçekli uygulamalara tedarik sağlamaktadır.
2. Endüstriyel ve büyük ölçekli uygulamalar:
Büyük altyapı ve üstyapı projelerinde toplu alım yapan inşaat ve geliştirme firmaları

tarafından domine edilmektedir. Bu çerçevede Grupo Los Pueblos, PRODEO ve Bern Company; lüks konut projeleri, toplu konut alanları ve kentsel genişleme projelerine yönelik olarak demir, çelik, bakır, alüminyum ve manganez gibi metalleri büyük hacimlerde tedarik etmektedir.

Bu yapı, Panama'nın inşaat ve kentsel gelişim odaklı ekonomik dinamizmi ile paralel olarak metal ve mineral ticaretinin hem perakende hem de endüstriyel düzeyde canlılığını sürdürdüğünü göstermektedir.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

Panama mücevherat sektörü, yüksek oranda ithalata dayalı bir yapı sergilemektedir. İthalatta başlıca ticaret ortakları ABD, İtalya ve Tayland olarak öne çıkmaktadır. Bu ülkelerden özellikle işlenmiş mücevher ürünleri ile değerli metaller ve taşlar temin edilmektedir.

İhracat tarafında ise Panama'nın mücevher ve kıymetli metal ihracatı sınırlı sayıda ülkeye yönelmektedir. Bu kapsamda başlıca pazarlar İsviçre, Kanada, Bolivya ve ABD'dir.

Ayrıca, önemli miktarda mücevher ürünü yeniden ihracat amacıyla Colón Free Zone'na sevk edilmekte olup, söz konusu serbest bölge Panama'nın bölgesel ticaret ve dağıtım merkezi rolünü pekiştirmektedir. Bu yapı, ülkenin üretici konumundan ziyade ticaret ve yeniden ihracat merkezi niteliğini ön plana çıkarmaktadır.

2.1.1 Mücevherat Sektöründe Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (INEC)

	Country	Import Value (\$)	Quantity* (ton/kg...)	Rate (%)
1	United States	46,282,370	1,080,591	50.79%
2	Italy	15,393,763	6,668	16.89%
3	Thailand	9,878,463	11,979	10.84%
4	China	7,927,174	584,397	8.70%
5	Brazil	3,547,383	6,596	3.89%
6	France	2,814,825	5,994	3.09%
7	Spain	1,962,217	9,802	2.15%
8	Canada	1,634,049	731	1.79%
9	Colombia	955,007	24,929	1.05%
10	Türkiye	740,878	4,927	0.81%

2.1.2 Demir, Çelik, Bakır, Alüminyum, Nikel, Kurşun ve Manganez Gibi Diğer Mineraller ve Metaller Sektöründe Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (INEC)

	Country	Import Value (\$)	Quantity* (ton/kg...)	Rate (%)
1	China	1,010,158,989	906,930,410	55.83%
2	United States	252,953,089	89,195,655	13.98%
3	Türkiye	176,137,897	244,694,972	9.74%
4	Spain	84,633,494	36,316,218	4.68%
5	South Korea	70,903,736	52,149,583	3.92%
6	Colombia	61,217,340	23,594,215	3.38%
7	Mexico	45,901,872	10,351,069	2.54%
8	Hong Kong	39,358,991	52,869,452	2.18%
9	Costa Rica	39,076,693	20,208,106	2.16%
10	Singapore	28,799,775	36,044,527	1.59%

2.2.1 Mücevherat Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (INEC)

	Country	Export Value (\$)	Quantity* (ton/kg...)	Rate (%) (Export Value/Total Export)
1	Switzerland	13,547,585	5,555	81.01%
2	United States	3,174,534	749	18.98%
3	Dominican Republic	130	10	0.0008%
4	Bolivia	105	18	0.0006%

2.2.2 Demir, Çelik, Bakır, Alüminyum, Nikel, Kurşun ve Manganez Gibi Diğer Mineraller ve Metaller Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (INEC)

	Country	Export Value (\$)	Quantity* (ton/kg...)	Rate (%)
1	China (Continental)	1,269,227,225	609,153,954	42.85%
2	Japan	552,901,958	250,158,348	18.66%
3	South Korea	239,789,165	143,096,505	9.19%
4	India	272,078,256	328,990,136	8.09%
5	Spain	192,261,381	100,852,233	6.49%
6	Bulgaria	192,167,883	81,290,000	6.49%
7	Germany	129,719,905	52,995,250	4.38%
8	Thailand	55,101,555	216,262,922	1.86%
9	Taiwan	36,281,329	157,263,286	1.22%
10	Brazil	22,984,709	26,079,012	0.78%

2.3.1 Mücevherat Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (INEC)

Customs Tariff Code(6 Digits)	Product Name	Import Value (\$)	Import from Turkey (\$)	Share of Imports from Turkey (%)
7113.19	Articles of jewelry and parts thereof	32,570,283	332,573	1.02%
7117.19	Imitation jewelry made of base metal	27,848,175	67,274	0.24%
7118.90	Coin of legal tender, other than those covered by 7118.10	15,615,637	-	-
7108.12	Non-monetary, unwrought, other than powder.	6,677,007	263,485	3.95%
7106.91	Silver, unwrought (other than powder).	5,006,888	-	-
7113.11	Silver chains, ropes, and similar articles	4,605,026	30,680	0.67%
7117.90	Imitation jewelry, other than of base metal.	2,869,191	18,906	0.66%
7108.13	Gold leaf.	2,845,006	-	-
7102.39	Diamonds, whether or not worked, but not mounted or set.	2,695,279	10,856	0.40%
7118.10	Coin (other than gold coin), not being legal tender.	1,381,867	-	-
7103.91	Rubies, sapphires, and emeralds, worked.	857,313	7,372	0.86%

2.3.2 Demir, Çelik, Bakır, Alüminyum, Nikel, Kurşun ve Manganez Gibi Diğer Mineraller ve Metaller Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (INEC)

Customs Tariff Code(6 Digits)	Product Name	Import Value (\$)	Import from Turkey (\$)	Share of Imports from Turkey (%)
7214.20	Iron or non-alloy steel; bars and rods, hot-rolled, hot-drawn	271,565,280	142,670,429	52.54%
7308.90	Other structures and parts of structures made of iron or steel	173,843,543	1,290,390	0.74%
7210.49	Flat-rolled iron/non-alloy steel, 600mm+ wide, zinc-coated	141,267,621	1,410,591	1.00%
7326.90	Other articles of iron or steel	114,302,624	401,230	0.35%
7325.91	Other cast articles of iron or steel	89,645,608	-	-
7210.70	Flat-rolled iron or non-alloy steel, width 600 mm	83,329,727	-	-
7606.12	Plates, sheets, and strip of aluminum alloys that are not clad	75,674,921	-	-
7306.30	Welded circular, non-alloy iron/steel tubes and pipes	58,895,726	166,535	0.28%
7208.39	Iron or non-alloy steel	42,794,787	-	-
7308.10	Iron or steel structures	40,844,139	-	-
7318.15	Bolts and bolts with their nuts or washers	39,484,679	104,346	0.26%

2.4.1 Mücevherat Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (INEC)

Tariff Position (6 Digits)	Product Name	Export Value (\$)	Exports to Turkey (\$)	Share of Exports to Turkey (%)
7112.91	Waste and scrap of gold, including metal clad with gold	20,128,583	-	-
7108.13	Gold leaf	13,271,134	-	-
7117.19	Imitation jewelry of base metal, not including cuff	334,415	-	-
7113.19	Rope, chain, and similar articles	285,745	-	-
7112.99	Waste and scrap of precious metals, other than of gold or - platinum	58,052	-	-
7113.11	Articles of jewelry and part thereof, of silver	51,109	-	-
7117.11	Cuff-links and studs of base metal	10,851	-	-
7116.20	Articles of precious/semi-precious stones	8,173	-	-
7106.91	Silver (including gold/platinum plated)	5,000	-	-

2.4.2 Demir, Çelik, Bakır, Alüminyum, Nikel, Kurşun ve Manganez Gibi Diğer Mineraller ve Metaller Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (INEC)

Tariff Position (6 Digits)	Product Name	Export Value (\$)	Exports to Turkey (\$)	Share of Exports to Turkey (%)
2603.00	Copper ores and concentrates	2,809,058,796	-	-
7204.10	Waste and scrap of cast iron	131,694,611	-	-
7602.00	Aluminum waste and scrap.	50,247,945	67,740	0.13%
7404.00	Copper Waste And Scrap	44,251,840	559,303	1.26%
7308.90	Structures of iron or steel	20,329,190	-	-
7204.30	Waste and scrap of tinned iron or steel	12,635,774	-	-
7204.49	Remelting scrap ingots of iron or steel	9,734,501	-	-
7204.29	Waste and scrap of alloy steel	6,472,947	-	-
7213.10	Bars And Rods Of Iron Or Nonalloy Steel	4,946,208	-	-
7204.21	Waste and scrap of stainless steel.	4,122,106	-	-

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (\$1,000)

3.1.1. Değerli Maden ve Mücevherat Sektörü İçin (INEC)

Customs Tariff Code	Product Name	2021	2022	2023	2024	2025
7113.19	Articles of jewelry and parts thereof, none of silver	29,165	26,494	63,665	41,643	227,265
7108.12	Gold (including gold plated with platinum)	-	-	254,886	8,599	-
7117.19	Other imitation jewelry of base metal	46,210	76,654	62,830	2,745	1.699
7113.11	Articles of jewelry and parts thereof, of silver	2,086	3,891	5,091	-	25,589
7113.20	Articles of jewelry and its parts, of precious metals	-	19,825	-	-	-
7117.90	Other imitation jewelry	-	164	692	18,214	-
7102.39	Diamonds, even worked	-	-	-	10,856	-
7104.21	Precious and semi precious stones, synthetic or re-worked	-	-	-	9,378	-
7103.91	Precious stones other than diamonds	-	-	-	7,372	-
7118.90	Coins	-	-	354	-	-

**3.1.2. Demir, Çelik, Aliminyum gibi Diğer Metaller İçin (INEC)
Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (\$1,000)**

Customs Tariff Code	Product Name	2021	2022	2023	2024	2025
7214.20	Other bars and rods of iron or non-alloy steel	64,085,212	102,542,715	78,339,751	51,455,618	12,875,060
7216.50	Angles, shapes, and sections of iron or non-alloy steel	1,627,077	2,734,282	3,018,804	2,342,196	642,312
7228.30	Other bars and rods of other alloy steel, not further worked	-	2,736,720	2,874,422	2,866,574	-
7217.20	Wire of iron/non-alloy steel, plated or coated with zinc.	4,033,739	3,218,143	529,099	847,309	-
7214.99	Bars and rods of iron or non-alloy steel	1,237,353	1,443,311	1,493,789	1,253,532	492,527
7215.90	Bars and rods of iron or non-alloy steel, simply hot-rolled	902,963	1,214,631	1,058,305	1,307,896	283,620
7213.91	Bars and rods, hot-rolled, wound coils,	1,825,781	2,446,750	-	163,732	-
7216.21	L sections of iron or non-alloy steel	1,102,186	1,203,922	847,880	589,462	377,509
7216.31	U sections of iron or non-alloy steel.	1,393,480	1,910,735	1,188,464	343,359	157,302
7217.10	Iron/non-alloy steel wire, uncoated, unplated.	214,656	934,170	533,021	369,658	651,434

3.2 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Miktar/KG)

3.2.1. Değerli Maden ve Mücevherat Sektörü İçin (INEC)

Customs Tariff Code (6 Digits)	Product Name	2021	2022	2023	2024	2025
7113.19	Articles of jewelry and parts thereof, none of silver	2,726	3	2	3	6
7108.12	Gold (including gold plated with platinum)	-	-	8	1	-
7117.19	Other imitation jewelry of base metal	6	9,636	3,374	116	4
7113.11	Articles of jewelry and parts thereof, of silver	1	4	2	-	9
7113.20	Articles of jewelry and its parts, of precious metals	-	2	-	-	-
7117.90	Other imitation jewelry	-	3	3,374	1,391	-
7102.39	Diamonds, even worked	-	-	-	1	-
7104.21	Precious and semi precious stones, synthetic or re-worked	-	-	-	1	-
7103.91	Precious stones other than diamonds	-	-	-	1	-
7118.90	Coins	-	-	1	-	-

3.2.2. Demir, Çelik, Aliminyum gibi Diğer Metaller İçin (INEC)

Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Miktar/KG)

Customs Tariff Code	Product Name	2021	2022	2023	2024	2025
7214.20	Other bars and rods of iron or non-alloy steel	83,407,250	120,096,968	106,941,904	78,685,500	20,580,078
7216.50	Angles, shapes, and sections of iron or non-alloy steel	2,033,145	2,754,167	3,534,301	3,290,987	928,678
7228.30	Other bars and rods of other alloy steel	-	3,489,760	3,850,070	4,600,658	-
7217.20	Wire of iron/non-alloy steel	4,293,806	2,528,733	561,770	896,040	-
7214.99	Bars and rods of iron or non-alloy steel	1,820,084	1,719,291	1,822,979	1,815,928	727,233
7215.90	Bars and rods of iron or non-alloy steel, simply hot-rolled	1,395,777	1,222,545	1,275,071	1,899,672	398,101
7213.91	Bars and rods, hot-rolled, wound coils,	1,971,324	2,519,100	249,650	242,850	-
7216.21	L sections of iron or non-alloy steel	1,685,639	1,443,549	992,537	856,687	546,423
7216.31	U sections of iron or non-alloy steel.	1,661,394	1,760,500	1,317,179	450,434	204,839
7217.10	Iron/non-alloy steel wire, uncoated, unplated.	175,590	674,576	452,574	347,041	706,514

4. Sektöre İhracat Yoluyla Pazar Girişi

Mücevher sektörüne giriş yapmak isteyen şirketlerin temin etmesi gereken özel bir lisans veya kayıt zorunluluğu bulunmamaktadır.

Ulusal Gümrük Otoritesince elektronik ulusal ithalat tarifesinde yer alan ve incelenen 7101–7113 tarife pozisyonları kapsamında, ithalatın herhangi bir kurum tarafından ön izne tabi tutulduğuna dair bir düzenleme bulunmamaktadır. Bununla birlikte, ithalat aşamasında yerine getirilmesi gereken belge yükümlülükleri mevcuttur. Söz konusu belge gereklilikleri, raporun ilgili bölümünde ayrıntılı olarak ele alınmaktadır.

4.1 Sektörde Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

En fazla nüfusa sahip şehirler, sırasıyla Panama Eyaleti’nde bulunan Panama City ile Batı Panama Eyaleti’nde yer alan Arraiján’dır. Mücevher sektörü bakımından birincil hedef şehir, 2023 yılı INEC nüfus sayımına göre 1.439.575 kişilik nüfusuyla en yoğun yerleşime sahip olan Panama City’dir. Söz konusu şehir, ülkede satın alma gücü en yüksek nüfusu barındırmakta olup, bu durum bölgede konumlanmayı stratejik açıdan avantajlı kılmaktadır.

Colón ise 281.956 kişilik nüfusuyla dördüncü büyük şehir olup, mücevher ihracatı açısından cazip bir alternatif olarak öne çıkmaktadır. Yeniden ihracat (re-export) faaliyetleri bakımından Colón, lüks tüketim ürünleri (mücevher dâhil) ithalatını kolaylaştıran güçlü bir lojistik altyapıya sahiptir. Bu kapsamda faaliyet gösteren Colón Free Zone, Batı Yarımküre’nin en önemli serbest bölgelerinden biri konumundadır. Colón Serbest Bölgesi’nin (ZLC) toplam ticari hacmi 2025 yılı sonunda %11,9 oranında artış kaydederek 27.886 milyon ABD dolarına ulaşmış ve önemli bir toparlanma göstermiştir. Bölge, diğer Latin Amerika pazarlarına erişim ve dağıtım süreçlerini kolaylaştıran stratejik bir merkez işlevi görmektedir.

Demir, çelik, bakır, alüminyum, nikel, kurşun ve manganez gibi diğer mineral ve metaller bakımından ise Panama City, La Chorrera ve Arraiján en yoğun nüfusa sahip ve dolayısıyla talep potansiyeli yüksek şehirler olarak öne çıkmaktadır. Buna ilaveten, Pasifik kıyı şeridinde yer alan Chame ve San Carlos, konut ve lüks konut projelerinin gelişimi bakımından büyüyen pazarlar arasında değerlendirilmektedir.

Panama City ve Arraiján’da hızla artan kentsel genişleme, yüksek katlı konut projeleri ve altyapı yatırımları kapsamında demir, çelik, bakır ve alüminyuma yönelik talebin artmasına neden olmaktadır. Batı Panama’nın başkente olan coğrafi yakınlığı ise, gelişmekte olan konut ve ticari projelere yönelik istikrarlı malzeme tedarik zincirleri sayesinde yatırım geri dönüşlerini destekleyen bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

4.2 Sektördeki Lider Şirketler ve Pazar Yapısı

Mücevher sektöründeki piyasa yapısı; distribütörler, toptancılar ve perakendecilerden oluşmaktadır. Panama’da en yaygın mağaza türü perakende satış noktalarıdır. Bu mağazalar, ya ithal edilen ve ilgili markaya ait ürünleri sabit bir koleksiyon çerçevesinde satmakta ya da kendi üretimleri olan mücevher ürünlerini pazarlamaktadır.

Toptancılar piyasada daha sınırlı sayıda bulunmakla birlikte, özellikle Colón Free Zone bünyesinde faaliyet göstermektedir. Mücevher distribütörlerinin sayısı görece az olmakla birlikte yine Colón Serbest Bölgesi'nde konumlanan bazı yerleşik firmalar, ürünleri ithal ederek Panama'daki perakende mücevher mağazalarına dağıtım gerçekleştirmektedir.

Sektörde önde gelen şirketler uluslararası markalar ve Panamalı perakende zincirleri olarak iki ana kategoride sınıflandırılabilir. Satış hacmi bakımından lider konumda bulunan firmalar, tanınmış uluslararası markalar olup bunlar arasında **Pandora, TOUS, Swarovski ve Tiffany & Co.** yer almaktadır. Bu şirketler, kendi markalarına ait mücevherleri ithal etmekte ve belirli bir ürün kataloğu çerçevesinde satış gerçekleştirmektedir.

Panamalı perakende mücevher firmaları arasında ise **Mercurio Joyeros, Brilat Co, Iberjoyas** (fiyat erişilebilirliği bakımından öne çıkan firma), **MG Jewelers, Surtijoyas, Saltavore Joyeros ve DG Joyeros** öne çıkmaktadır. Bu firmalar, ürün portföylerinin bir kısmını ithal etmekte, bunun yanında kendi mücevher koleksiyonlarını da üretmektedir.

Demir, çelik, bakır, alüminyum, kurşun ve manganez gibi metallerin perakende dağıtımında ise büyük yapı market zincirleri belirleyici konumdadır. Bu kapsamda **Novey, Do It Center, Cochez y Cía ve HOPSA** öne çıkmaktadır. Söz konusu firmalar; çubuk, levha, boru ve tel gibi işlenmiş metal ürünlerini özellikle küçük ölçekli müteahhitlere, bireysel kullanıcılarına (DIY) ve başta Panama City ile Batı Panama bölgesindeki kentsel tüketicilere sunmaktadır. Yoğun nüfuslu bölgelerdeki yüksek müşteri trafiği ve devam eden kentleşme süreci, bu firmaların ithal metalleri hızlı satışa sunabilmesini mümkün kılmaktadır.

İnşaat sektöründe ise büyük ölçekli projeler için hammadde ve metal tedarikini gerçekleştiren lider firmalar arasında **Grupo Los Pueblos, Bern Panamá, Constructora Urbana ve Constructora Pacífico Atlántico S.A. (Copasa)** yer almaktadır. Bu şirketler; demir, çelik, bakır ve alüminyum yapısal amaçlarla temin ederken, nikel ve manganez ise daha çok özel alışımlarda kullanılmak üzere talep görmektedir. Ölçek ekonomisi sayesinde söz konusu firmalar piyasada yoğunlaşmaya yol açmakta; Panama City ve Batı Panama'daki inşaat sektörü büyümesi ve kentsel genişleme süreci bu talebi desteklemektedir.

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

PROPANAMA ülkeye yatırım çekmek ve ihracatı artırmakla görevli devlet kurumu olup, ikili ticaretin ve işbirliklerinin geliştirilmesini de hedeflemektedir.

Tel: +507 6780-5239

E-posta: oortega@propanama.gob.pa

Panama İnşaat Odası (CAPAC), Panama'daki inşaat sektörünün ve ilgili faaliyet alanlarının gelişimini teşvik eden, sektörü koruyan ve temsil eden kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur.

Telefon: +507265-2500

E-posta: secdireccion@capac.org

Panama Madencilik Odası (CAMIPA), metalik ve metalik olmayan mineraller (inşaat agregaları dâhil) alanında faaliyet gösteren madencilik şirketleri ile sektöre ilişkin mal ve hizmet tedarikçilerini bir araya getiren sektörel bir birliktir.

Telefon:+507393-8389

E-posta: info@camipa.org

4.2.2 İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

İthalatçı firma bilgilerine Panama Ulusal Gümrük Otoritesi'nin internet sitesi üzerinden erişilebilmektedir. Söz konusu internet sitesi, Kasım 2024 itibarıyla yalnızca İspanyolca dilinde hizmet vermektedir. Siteye erişim için bazı durumlarda VPN kullanımı gerekebilmektedir.

İthalat verilerine ulaşmak amacıyla üst menüde yer alan “Servicios y Plataformas” sekmesine tıklanarak **SIGA/SICE** sistemi seçilmelidir. Sistem içerisinde, ithalat tarih aralığının (bir yıldan kısa olacak şekilde) belirlenmesi gerekmektedir. “Fracción Arancelaria” alanına ise 6 haneli GTİP (HS) kodu xxxx.xx formatında girilmelidir (örneğin: 3304.20). Doğru sonuç elde edilebilmesi için dördüncü hane ile son iki hane arasına nokta konulması zorunludur.

Ayrıca ithalatçı firma bilgilerine, yine Panama Ulusal Gümrük Otoritesi'nin internet sitesinde üst menüde bulunan “Servicios y Plataformas” sekmesi altında yer alan “Aduanas en Cifras” bölümü üzerinden de erişim sağlanabilmektedir.



Ana sayfa bu şekilde görünmektedir. İlgili bölüme erişim sağlamak için sayfanın aşağı kısmına doğru ilerlenmeli ve “Datos Estadísticos” başlığı bulunmalıdır.

[Inicio](#)
[Mapa Logístico](#)
[Aranal Interactivo](#)
[Mapa de Recintos](#)
[Plataforma - INEC](#)

requisitos legales, aduaneros y tributarios establecidos por la Autoridad Nacional de Aduanas.

requisitos legales, aduaneros y tributarios, asegurando la eficiencia en el comercio internacional.

Datos Importaciones

2013 a 2020

Datos de Importaciones - 1er Semestre

Datos de Importaciones - 2do Semestre

Datos de Exportaciones

2024

2023

2022

2021

2020

Lineas de Contacto

Correos Electrónicos

Ubicación

Belirlenen tarih aralığına ilişkin veriler sistem üzerinden indirilecektir. İndirilen iki ayrı Excel dosyası, GTİP (HS Kodu) bazında arama ve analiz işlemlerinin daha kolay gerçekleştirilebilmesi amacıyla tek bir dosyada birleştirilmektedir.

MP_2025_1_Excel																																						
File Home Insert Page Layout Formulas Data Review View Tools Tell me what you want to do																																						
Clipboard Font Paragraph Styles Alignment Number																																						
General Check Cell Explainer Input																																						
Normal Bold Good Neutral Calculation Insert Delete Format Font Styles Find & Select Editing																																						
Clipboard Font Paragraph Styles Alignment Number																																						
DB81404 620442100000																																						
1	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y													
	FECHA	IMPORTE	PAIS	DE	COO	IND	COO	CAF	COO	PAR	COD	SUB	CATEGOR	DESCRIP	PUNTO	E	CANTIDAD	UNIDAD	PESO	NE	PESO	BR	VALOR	F	VALOR	S	IVALOR	CIMP	PUEST	CT	ITBMS	IMP	PROT	IMP	PUEST	TOTAL	A	PAGAR
81256	26-06-25	GLOBAL	IMP	ESTADOS	90180900	90	18	90	Los demás INSUMOS AEROPUE	10 u	0.13	0.13	3.6	5.21	0.04	8.85	0.89	0.68	0	0	1.57																	
81257	26-06-25	CITY MALL	ZONA	LIB	62044910	62	04	49	Para mujer TRAJES	99 u	43.57	43.57	623.88	125.88	6.24	756	75.6	58.21	0	0	133.81																	
81258	27-06-25	SOMEPAN	CAMBOD	62044100	62	04	44	49	Para mujer VESTIDOS AEROPUE	3 u	2.08	2.08	40.96	15.84	0.62	57.42	8.61	4.62	0	0	115.6																	
81259	27-06-25	UPS	FREI	ALEMANIA	84099100	84	09	99	De motor 127F52R9/AEROPUE	55 u	8.5	8.5	918.31	8.5	9.18	935.99	46.8	68.8	0	0	115.6																	
81260	26-06-25	CITY MALL	ZONA	LIB	61034900	61	03	49	De las den PANTALONES DE G	54 u	16.8	16.8	948.97	48.54	9.49	1007	100.7	77.54	0	0	178.24																	
81261	26-06-25	JACO	LOCESTADOS	94145100	94	14	51	10	Ventilador VENTIL AEROPUE	1 PS	43	43	129	47.3	1.29	177.59	26.64	14.3	0	0	40.84																	
81262	27-06-25	LARA	CEN	ZONA	LIB	90153000	90	15	30	Niveles	210 UN	23.05	23.05	11.3	1.58	0.11	12.99	0	0	0.91																		
81263	27-06-25	PACIFIC	M	CHINA	87032200	87	03	32	Vehiculos AUTO TIPI PUERTO I	1 u	2060	2060	18050	1174.13	270.75	18494.88	0	1528.4	0	2339.39	3867.79																	
81264	25-06-25	FABRICA	VENEZUE	74029000	74	02	90	90	Los demás CARBON PUERTO I	4776 SA	68796	68796	3549.33	3327	35.49	6911.82	0	483.83	0	0	483.83																	
81265	27-06-25	DHL	PANA	ESTADOS	9417130100	94	17	30	Con valor I TABLET AEROPUE	1 UN	3.82	3.82	112.41	15.66	1.12	129.19	0	9.04	0	0	9.04																	
81266	30-06-25	COLON	C	ESTADOS	97141010	97	14	10	Sillones (asientos)	10 UN	348.28	348.28	11726.87	555.85	117.27	12399.99	0	0	0	0	0																	
81267	30-06-25	MAJE	INTE	ESTADOS	94133090	94	03	30	Los demás BOMBA DIAEROPUE	1 PK	7.16	7.16	161.49	8.95	1.61	172.05	5.16	12.4	0	0	17.56																	
81268	30-06-25	SILABA	M	JAPON	87032300	87	03	23	Con valor I MA 11621, PUERTO I	1 u	1480	1510	14520.01	1435.35	10.16	15865.52	0	1318.75	0	2873.79	4192.54																	
81269	29-06-25	UNITED	REPORTU	94109100	94	10	90	10	De algodon CAMISET AEROPUE	3 UN	0.32	0.35	20.91	1.08	0.02	22.01	2.2	1.69	0	0	3.89																	
81270	28-06-25	MOTOR	C	INDIA	84821000	84	82	10	Rodamiento BOLA DE PUERTO I	4 UN	1.42	1.42	38	1.64	0.24	39.88	0	2.79	0	0	2.79																	
81271	25-06-25	MR	PTY	S	CHINA	90151990	90	15	19	Los demás ACCESORIOS PARA	324 PS	24.63	24.63	245.97	40.52	2.89	289.38	43.41	23.3	0	0	66.71																
81272	26-06-25	PROCES	IMP	ESTADOS	90100410	90	02	49	Jamonada 205486 JAPUERTO I	336 u	403.22	403.22	3189.24	48.83	0.64	3238.71	0	0	0	0	0																	
81273	26-06-25	ANALYTIC	ALEMANIA	90279090	90	27	90	90	Los demás INSTRUM AEROPUE	12 UN	5.07	5.07	3263.62	66.57	32.63	3362.62	0	235.4	0	0	235.4																	
81274	30-06-25	ZHONGME	CHINA	87082990	87	08	29	29	Otros PARTES F PUERTO I	20 PK	1302.24	1302.24	500	103.27	5	608.27	30.41	44.71	0	0	75.12																	
81275	29-06-25	WORLD	C	PORTUGA	94109100	94	09	10	De algodon CAMISETA AEROPUE	13 UN	2.66	3.74	221.01	20.6	0.23	241.84	0	16.93	0	0	16.93																	
81276	30-06-25	LUCALZA	TESTADOS	94031990	94	03	19	19	Los demás PREPARA PA PAIA	4 PK	157.13	157.13	683.71	10.45	6.84	701	0	0	0	0	0																	
81277	30-06-25	EMPRESA	CHINA	83079090	83	07	90	90	Las demás ARMES DE PUERTO I	192 u	465.77	465.77	2878.08	90.7	28.78	2997.56	299.76	230.81	0	0	530.57																	
81278	30-06-25	CERRO	P	COLOMB	06031999	06	03	19	Los demás DRAGON AEROPUE	640 UN	35.29	35.29	153.6	38.56	1.54	193.7	29.06	0	0	0	29.06																	
81279	26-06-25	ALA	S	A	ZONA	LIB	33051020	33	05	10	Líquidos, ex SHAMPOO PI CABEL	70 2u	459.72	459.72	402.42	67.98	4.02	474.42	30.84	35.37	0	0	66.21															
81280	26-06-25	TAMAN	GE	ZONA	LIB	65050200	65	05	10	Sombreros SOMBREROS	357 UN	178.08	178.08	67.83	9.5	0.68	78.01	11.7	6.28	0	0	17.98																
81281	30-06-25	MAYOREC	CHINA	32064910	32	06	49	49	En polvo PIGMENT PANAMA F	48 PS	18.49	18.49	83.53	0.33	0.84	84.7	0	5.93	0	0	5.93																	
81282	27-06-25	DHL	PANA	ESTADOS	94109100	94	09	10	De algodon SWETER AEROPUE	1 UN	8.09	8.09	181.02	23.13	1.81	205.96	20.6	15.86	0	0	36.46																	
81283	30-06-25	LIFE	HOMI	BRASIL	94016100	94	01	61	Con relleno ASIENTO DE PUERTO I	110 UN	3520	3520	18692.92	3200	47.5	21930.42	3289.58	1765.4	0	0	5064.96																	
81284	30-06-25	GRUPO	F	BELGICA	96289090	96	28	90	Los demás PARTES F PASO CAI	1 PK	1	1	5.4	0.59	0.04	6.03	0.36	0.45	0	0	0.81																	
81285	27-06-25	AF	COMIE	COSTA	R	70490300	70	04	90	Maiz insufl PALOMITA PASO CAI	750 UN	15	16.5	112.5	9.09	0.38	121.97	0	0	0	0																	
81286	30-06-25	HEJ	MODE	CHINA	94032013	94	03	20	Exhibidores EXHIBIDORES DE AC	5 UN	49	49	266.95	21.03	2.67	290.65	14.53	21.36	0	0	35.89																	
81287	27-06-25	FELPE	M	ESPAÑA	22041100	22	04	21	En recipient VINOS DE MESA COI	1007 CS	4531.5	8056	31323.21	4462.27	469.85	36255.33	0	3984.26	0	3387.3	7351.56																	
81288	30-06-25	A	AMANI	S	ZONA	LIB	96032900	96	03	29	Los demás KIT DE HIGIENE	48 PS	5.02	6.02	65.28	10.76	0.77	16.81	11.52	6.18	0	0	17.7															
81289	30-06-25	A	AMANI	S	ZONA	LIB	94029931	94	02	99	Con suela SANDALIAS D-DAMA	578 PS	360.71	360.71	4692	772.8	55.2	5520	552	425.04	0	0	977.04															
81290	26-06-25	IMPOR	TAL	CHINA	73240000	73	24	90	Los demás ACCESORIOS MANZANIL	68 u	16	16	315.73	9.18	0.43	325.34	48.8	26.19	0	0	74.99																	
81291	30-06-25	A	AMANI	S	ZONA	LIB	95064900	95	06	40	Otros SET DE PING PONG	188 PS	23.52	23.52	306	50.39	3.6	359.99	36	27.72	0	0	63.72															
81292	28-06-25	COMPA	PAU	COLOMB	62019000	62	01	90	De las den ABRIGOS AEROPUE	7 PS	2	2	47.88	2.4	0.48	50.76	5.08	3.91	0	0	8.99																	
81293	30-06-25	HOTECH	CHINA	90178090	90	17	80	80	Los demás CINTA ME PANAMA F	1340 PS	254.52	254.52	1372.24	43.28	13.72	1429.24	214.39	115.05	0	0	329.44																	
81294	30-06-25	PSED	S	A	ALEMANIA	85179000	85	17	79	Los demás PARTES FAEROPUE	15 PS	0.04	0.04	52.2	1.81	0.52	54.53	0	4.01	0	0	2.73	6.74															
Exportar Hoja de Trabajo																																						

Önemli Not:

- CIF (Cost, Insurance and Freight) değeri; mal bedeli, sigorta ve navlun giderlerini kapsamakta olup, satıcının üstlendiği toplam maliyeti ifade etmektedir.
- FOB (Free on Board) ise malların taşıma aracına yüklenmesine kadar olan maliyetleri kapsamakta olup, yükleme sonrasında navlun ve sigorta giderlerinin alıcı tarafından karşılandığı teslim şeklini ifade etmektedir.

4.3 Sektörde İthalat için Zorunlu Belgeler

Ulusal Gümrükler Kurumu (ANA) ülkede ithalatı düzenleyen ve denetleyen kuruluştur. Misyonu, ülkedeki tüm sınırlar, limanlar ve havaalanları üzerinden malların, kişilerin ve taşıma araçlarının giriş, çıkış ve hareketlerini kontrol etmek, izlemek ve denetlemek; gümrük ihlallerini önlemek, araştırmak ve cezalandırmak; ve uluslararası mal ticaretine müdahale etmektir. RECAUCA'nın 320. Maddesinde belirtilen Gümrük Beyannamesi'nin yanı sıra, 321. Maddede belirtilen destekleyici belgelerin de eklenmesi gerekmektedir:

- Ticari fatura
- Ambalaj listesi
- Konşimento veya hava waybill
- Nitelikli bir gümrük acentesi tarafından hazırlanmış ithalat beyanı

Bazı zorunlu belgeler, malların türüne ve menşe ülkesine bağlı olarak değişebilmekte olup bu süreçte Panamalı bir gümrük müşaviri ile çalışılması önemle tavsiye edilmektedir.

4.4 Sektörde Ön Sevkiyat Denetimi Gereksinimi Var mı? Varsa, Yetkili Denetim Şirketleri Nelerdir?

Panama'da ilgili sektör bakımından sevkiyat öncesi zorunlu bir gözetim (pre-shipment inspection) uygulaması bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, Gümrük İdaresi'nin internet sitesinde yayımlanan Orta Amerika Gümrük Prosedürleri El Kitabı uyarınca, kesin ithalat (definitive import) kapsamında ülkeye gelen eşyanın teslim alınması aşamasında bir denetim süreci uygulanmaktadır.

Söz konusu denetim yalnızca yetkili bir gümrük memuru tarafından gerçekleştirilebilmekte olup, beyan edilen belgelerde yer alan eşya ile konteyner içinde fiilen bulunan eşyanın (miktar ve cins bakımından) uyumlu olup olmadığı kontrol edilmektedir. Bu uygulama, sevkiyat öncesi bir gözetim mekanizması niteliğinde olmayıp, ithalat aşamasında gerçekleştirilen standart gümrük kontrol prosedürüdür.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar ve Tarihleri

Panama'da en önemli fuar yaklaşık 42 yıldır düzenlenmekte olan EXPOCOMER Fuarıdır. Panama Ticaret ve Sanayi Odası (CCIAP) organizatörlüğünde düzenlenen genel ticaret fuarında gıda, içecek ve tarım ürünleri, tekstil, giyim ve aksesuar, teknoloji ve elektronik ürünler, otomotiv yan sanayii sektörleri yer almakta olup lojistik, turizm gibi hizmet sektörlerinde de alt fuarlar eş zamanlı olarak farklı hollerde gerçekleştirilmektedir.

Dünya üzerinde genel ticaret fuarlarının yoğun ilgi görmediği bilinmekle birlikte, bu durumun aksine EXPOCOMER fuarı bölgenin en önemli fuarı olarak göze çarpmaktadır. Bilhassa Panama'nın bölgedeki hub olma özelliğinden kaynaklanan kolay ulaşım, Tocumen havaalanı üzerinden gerçekleşen uçuşlar ve Kosta Rika üzerinden karayolu taşımacılık imkanları sebebiyle yılda bir kez tüm sektörlerin Panama'da buluşarak satın alım gerçekleştirdikleri bilinmektedir. Öyle ki yalnızca mal ticaretine ilişkin başlayan bu fuarda yıllar içerisinde lojistik, turizm, teknoloji ve bu sene de elektrikli ürünler üzerinde farklı alt fuarlar eklenmiştir.

59.000 metrekaresel bir alanda Panama Convention Center’da düzenlenen fuara 30’dan fazla ülkeden 600’ün üzerinde katılımcı firma yer almakta olup, mezkur fuarın bu yılki versiyonu 10-12 Mart 2026 tarihleri arasında gerçekleştirilecektir

İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri alt birliği İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamülleri İhracatçıları Birliği (İKMİB) organizasyonunda milli katılım organizasyonu düzenlenen fuara firmalarımızın katılımında fayda görülmektedir.

<https://www.expocomer.com/>

4.6 Sektördeki Şirketlere Hitap Eden ve Gerçekleştirilmesi Planlanan Ticaret Heyetleri

Panama’da Ticaret Müşavirliği Ofisi’nin kurulmasından bu yana, mücevherat sektöründe ticaret heyeti düzenlenmemiştir.

4.7 Sektörde İhale Yapan Kamu Kurumları Hakkında Bilgi

Panama’da yayınlanan tüm kamu ihaleleri, devlet alımları ve ithalat talepleri Bakanlığımız **Dış Talepler platformu** üzerinden haftalık olarak yayınlanmaktadır.

Panama’nın merkezi kamu ihale kurumunun web sitesi PanamaCompra <https://www.panamacompra.gob.pa/> , tüm sektörlerle yönelik ihalelerin yayınlandığı tek adrestir. Bu portal, satıcıların web sitesine kaydolduktan sonra tüm ihaleleri inceleyebileceği, ihalelere teklif verebileceği resmi ve ücretsiz bir elektronik ihale sitesidir. Mezkur kurum tarafından en çok ihale yayınlanan sektörler:

-Sağlık

-Mühendislik, araştırma ve teknoloji hizmetleri

-Gıda (sosyal yardım amaçlı)

-İlaç ve Medikal Ürünler

-İnşaat ve bakım hizmetleri

-Üretim malzemeleri, yapılar, işler ve inşaat olarak yer almaktadır. PanamaCompra Web Sitesi Bölümleri: Portal, Panama Compra V2 ve Panama Compra V3 olarak ikiye ayrılmıştır:

V2, Online Teklif, Küçük Kamu Alımları (10.000-50.000 ABD Doları), Kamu İhalesi, En İyi Değer İhalesi, Çerçeve Anlaşması İhalesi, Sanal Mağaza, Açık Artırma, Özel ve Olağanüstü İhale Prosedürleri, Acil Durum İhale Prosedürleri gibi süreçlerin yanı sıra bu versiyonda başlayan sözleşme süreçlerini tamamlamak için kullanılmaktadır.

V3, daha yeni bir versiyon olup, 10.000 ABD Dolarına kadarki daha küçük alımları yayınlamakta ve Sanal Eğitim Merkezi’ne erişim, sorular için çevrimiçi sohbet ve aşamalı olarak etkinleştirilecek diğer prosedürleri içermektedir.

"Devlete satış fırsatları" bölümünde, aktif tüm ihalelerin genel bir görünümü yer almakta olup, yayınlanan ihaleler bu bölümde de kategorilere ayrılmıştır. Yayınlanan 50 kategoride gıda ve içecekten dağıtım sistemleri ve makine ekipmanlarına kadar geniş sektör grupları yer almaktadır.

Bazı ihaleler yalnızca yerel firmalara yönelik olup, birçok ihale uluslararası katılıma açıktır. Her ihale teklifinde ihaleye çıkan kurum adı, tutarı, son başvuru süresi ve ilgili iletişim kişisi bilgileri yer almaktadır.

Ayrıca, Panama Canal Authority (ACP), kendi ihale ilanlarını resmî internet sitesi üzerinden yayımlamaktadır. İlgili ihale duyurularına <https://apps.pancanal.com/sli/Licitaciones/LicitacionHeader> adresinden erişilebilmektedir.

İlgilenen firmaların, ihale dokümanlarına ve teknik/idarî şartnamelere erişim sağlayabilmeleri için öncelikle kurumun çevrim içi sistemine şirket bilgilerini kaydederek kullanıcı hesabı oluşturmaları gerekmektedir. Hesap oluşturulmasının ardından yayımlanan ihaleler ve tüm gereklilikler sistem üzerinden görüntülenebilmektedir.

4.8 Ülkenin FTA/Özellikli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Panama'nın ikili ve bölgesel ticaret gündemi, ülkenin dünya ticaretine entegrasyon stratejisinin önemli bir tamamlayıcısıdır ve WTO çok taraflı ticaret müzakerelerinden elde edilen ticaret faydalarını pekiştirmekte, genişletmekte ve derinleştirmektedir.

Panama'nın Kosta Rika, El Salvador, Honduras, Guatemala, Nikaragua, Güney Kore, Kanada, Singapur, Peru, İsrail, AELC (İzlanda, Lihtenştayn, Norveç ve İsviçre), Meksika, Şili, Tayvan ülkeleri ile serbest ticaret anlaşması; ayrıca Amerika Birleşik Devletleri ile Ticaretin Teşviki Anlaşması; Avrupa Birliği ve Birleşik Krallık ile ortaklık anlaşması; Kolombiya, Dominik Cumhuriyeti, Küba ve Trinidad ve Tobago ile olan Kısmi Kapsamlı Ticaret Anlaşması; ve Latin Amerika Entegrasyon Birliği ülkeleri arasındaki Bölgesel Pazar Açma Anlaşması gibi diğer özel ticaret anlaşmaları bulunmaktadır.

Ayrıca Panama, 6 Aralık 2024 tarihinde Uruguay'ın Montevideo kentinde düzenlenen 65. Devlet Başkanları Zirvesi sırasında Mercosur'a resmî olarak Ortak Devlet (Associate State) statüsüyle katılmıştır. Söz konusu katılım süreci, Ekim 2025 tarihinde National Assembly of Panama tarafından anlaşmanın oy birliğiyle onaylanması ve iç hukukta onay sürecinin tamamlanmasıyla kesinleşmiştir.

Panama'nın halihazırda Türkiye ile bir ticaret anlaşması bulunmamaktadır.

4.9 Özellikli Tarifeden Yararlanmak İçin Gerekli Belgeler, Varsa

Panama'nın *ticaret anlaşması yaptığı tüm ülkeler* ile ticaretinde özel tarife indiriminden yararlanabilmek için ürün sevkıyatı esnasında Menşe Şehadetnamesi hazırlanması gerekmektedir.

4.10 Sektörde Standartlar

Panama, mineral, metal, mücevherat ve kıymetli taşların ithalatına ilişkin belirli standartları muhafaza etmekte olup, söz konusu işlemler ağırlıklı olarak Ticaret ve Sanayi Bakanlığı (MICI) ile gümrük idareleri tarafından düzenlenmektedir. Panama’da mineral ve metaller, Maden Kaynakları Kanunu çerçevesinde düzenlenmekte olup, çıkarma imtiyazları için belirli telif standartları öngörülmektedir. Mücevherat ile kıymetli metaller ve taşlar ise, uluslararası Harmonize Sistem (HS) kodlarına dayalı ithalat ve ihracat tarife sınıflandırmaları kapsamında değerlendirilmekte; bu kapsamda uygulanacak gümrük vergileri Ulusal Gümrük Otoritesi tarafından belirlenmektedir. Panama’nın taraf olduğu ticaret anlaşmaları da bu süreçlere ilişkin yapılandırılmış tarife çizelgeleri ve prosedürlere atıfta bulunmaktadır.

Yerel düzenlemeler, çoğu metal türü bakımından zorunlu laboratuvar testlerinden ziyade gümrük beyannameleri ve menşe şahadetnamelerine odaklanmaktadır. Panama’ya metal ithalatı gerçekleştirilirken ticari fatura, paketleme listesi, taşıma belgesi (konşimento veya hava taşıma senedi), menşe şahadetnamesi ve bir gümrük müşaviri aracılığıyla sunulacak ithalat beyannamesinin ibraz edilmesi gerekmektedir. Bazı malzemeler (örneğin çelik ve alüminyum) için kalite sertifikaları veya yapısal güvenliğe ilişkin teknik standartlara uygunluk belgeleri talep edilebilmektedir.

Mücevherat, altın ve kıymetli taşların Panama’ya ithalatında ticari fatura, paketleme listesi, menşe şahadetnamesi ve gümrük müşaviri aracılığıyla yürütülen gümrük işlemleri gereklidir. CIF değeri 100 ABD dolarını aşan gönderiler için %7 oranında ITBMS (Katma Değer Vergisi) uygulanmaktadır. Güvenlik gerekçeleriyle, altın ve değeri 10.000 ABD dolarını aşan kıymetli eşyalar için zorunlu beyan yükümlülüğü bulunmaktadır.

Panama’da demir, çelik ve bakır gibi metaller için HS sınıflandırmasına uyum dışında özel bir saflık analiz zorunluluğu bulunmamaktadır. Çevresel etki değerlendirmesi ise yalnızca ithalat sonrasında ülkede gerçekleştirilecek yerel işleme faaliyetleri için gerekli olmaktadır. Mücevherat ve kıymetli taşlar bakımından ise, elmas ticaretinde yasa dışı uygulamaların önlenmesi amacıyla Kimberley Süreci uygulanmakta ve faturalandırma değerlerinin doğruluğuna yönelik kontroller yapılmaktadır. Bununla birlikte, GIA standartları gibi rutin gemoloji derecelendirme uygulamalarının sistematik olarak zorunlu tutulduğu söylenememektedir.

4.11 Sektörde Etiketleme

Panama’da Genel Standartlar ve Endüstriyel Teknoloji Müdürlüğü (DGNTI) tarafından yapılan düzenlemelerde ithal mücevherlerin (71. Bölüm ürünleri) etiketlenmesiyle ilgili özel bir kural veya hüküm bulunmamaktadır.

4.12 Sektörde Ambalajlama

Panama’da Genel Standartlar ve Endüstriyel Teknoloji Müdürlüğü (DGNTI), ithal mücevherlerin (71. Bölüm ürünleri) ambalajlanmasıyla ilgili özel bir kural veya düzenleme bulunmamaktadır.

4.13 Lojistik (taşıma süresi, en çok tercih edilen taşıma yöntemleri, rotalar, vb.)

Deniz taşımacılığı, Panama’nın dış ticarete en önemli ulaşım modudur. Panama, konteyner, dökme yük, sıvı yük ve genel kargo hizmetleri ile aynı zamanda yolcu taşımasına olanak sağlayan kruvaziyer terminalleri içeren bir deniz limanı ağına sahiptir. Panama Kanalı’nın Atlantik ve Pasifik

girişlerindeki limanlar, konteynerize yüklerin elleçlenmesinde Panama'yı bir aktarma merkezi haline getirmiştir.

Panama Kanalı, dünya ticaret yollarının en önemli noktalarından biri olup, Atlantik ve Pasifik okyanuslarını bağlamaktadır. Geçiş süresini kısaltarak deniz yollarını daha verimli hale getirmek için tasarlanan kanal, 180 deniz rotasını birleştirerek 170 ülkede 1.920 limana bağlanmaktadır. 2025 yılında 13.404 gemi bu kanal üzerinden geçmiş olup bu sayı dünya ticaretinin ortalama %3-6'lık bir oranına tekabül etmektedir.

Son yıllarda hava taşımacılığı güçlü bir ticaret taşımacılığı modu olarak hızla gelişmiştir. Tocumen Uluslararası Havalimanı, Amerika, Asya ve Avrupa'da 84'den fazla şehre uçuş sağlamaktadır. Havalimanının Terminal 2 bölümünün inşası tamamlanmış olup, gelişmiş bir lojistik sektörü ile büyümenin sürdürülmesi hedeflenmektedir.

Panama ile Türkiye arasındaki deniz taşımacılık süresi, rotaya bağlı olarak 20 ile 30+ gün arasında değişmektedir. Çoğu rota, Türkiye ile Panama arasında bazı duraklamalar yapmaktadır. Maersk tarafından sunulan ECUMED Batı yönlü rota, Yunanistan'ın Pire Limanı'ndan başlayarak, Yunan, Türk, Fas ve İspanyol limanlarını ziyaret ettikten sonra Amerika Birleşik Devletleri ve ardından Latin Amerika boyunca ilerleyerek Balboa Limanı'na ulaşmaktadır (ortalama 37. gün). Nakliye rotalarıyla ilgili daha fazla bilgi almak için, bireysel ihtiyaçlara özel bilgi verebilecek nitelikli taşıma şirketleri ile doğrulama yapılması önerilmektedir.

Ayrıca, Panama City ile İstanbul arasındaki hava taşımacılığı yaklaşık 12-14 saat sürmektedir. Bu kapsamda en çok kullanılan hat THY'nin haftada 10 adet gerçekleştirilen İstanbul-Panama City uçuşları olup, Avrupa'da özellikle İspanya aktarmalı uçuşlar da bulunmaktadır.

4.14 Dağıtım Kanalları

Mücevherat, kıymetli taşlar ve kıymetli metaller sektöründe ise kuyumcular, ürünlerini Panama'da sınırlı sayıda bulunan distribütörlere, toptancılara veya perakendecilere doğrudan satabilmekte ya da üst gelir grubuna hitap eden stratejik lokasyonlarda markalı mağazalar aracılığıyla doğrudan satış faaliyetleri gerçekleştirebilmektedir. Kolon Serbest Ticaret Bölgesi'nde faaliyet gösteren Alpha Trading gibi önemli aktörler, ürünlerin perakendecilere ve toptancılara dağıtımında rol oynamakla birlikte, sektörde uzmanlaşmış aracı kuruluşların sayısı sınırlıdır. Mercurio Joyeros gibi köklü mağazalar ise yüksek kaliteli markaları ithal ederek, merkezi konumlarda yer alan mağazaları aracılığıyla doğrudan tüketicilere satış yapmakta; bu sayede marka bilinirliği ve turistik hareketlilikten faydalanmaktadır. Ülkede mücevher üretimi sınırlı düzeyde olmakla birlikte, hem yerel hem de uluslararası müşteriler alışverişlerini ağırlıklı olarak Kolon Serbest Ticaret Bölgesi'nde veya ülke genelinde bulunan çeşitli satış noktaları ile alışveriş merkezlerinde gerçekleştirmektedir.

Demir, çelik, bakır, alüminyum, nikel, kurşun ve manganez gibi mineraller ve metaller açısından Panama'daki dağıtım kanalları ağırlıklı olarak Kolon Serbest Ticaret Bölgesi ve diğer limanlar üzerinden gerçekleştirilen büyük hacimli ithalat faaliyetlerine dayanmaktadır. Bu ürünler, ithalatın ardından uygun olduğu durumlarda MICI tarafından onaylanan sözleşmeler çerçevesinde yerel imalatçılara, inşaat şirketlerine ve işleyici kuruluşlara tedarik edilmektedir. Uluslararası madencilik şirketleri çoğu zaman ürünlerini doğrudan Panama'daki imtiyaz sahiplerine satmakta; Panama City'de faaliyet gösteren toptancılar ise söz konusu ürünlerin işleyici ve imalatçı firmalara dağıtımını gerçekleştirmektedir. Nikel ticareti genellikle devlete tahsis edilmiş kanallar aracılığıyla

yürütülürken, demir ve çelik ürünleri donanım mağazaları ile inşaat malzemeleri satışı yapan işletmeler tarafından yeniden pazarlanmaktadır.

4.15 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

Panama, e-ticaret alanında oldukça yeni bir oyuncu olup pandemi sonrasında ekonomideki rolü hızla büyümüştür. E-ticaret, ülkenin toplam gelirinin %24'ünü oluşturarak pazara liderlik etmektedir. Panama'daki çevrimiçi satışların 2024 yılına kadar 1.173 milyar dolar seviyesine ulaşması beklenmektedir. Bu da ülkenin, Statista şirketinin Dijital Pazar Tahminleri'ne göre e-ticaret pazarında 65. en büyük pazar olarak konumlanmasını sağlayacaktır.

Panama'da faaliyet gösteren ve aktif e-ticaret altyapısına sahip en önemli mücevher mağazaları arasında DG Joyeros, Romanza Joyerías, Swarovski (Panama operasyonu), Reprosa Panamá ve Brilat Jewelry yer almaktadır. Söz konusu firmalar, fiziksel mağazalarının yanı sıra çevrim içi satış kanalları üzerinden de doğrudan tüketiciye erişim sağlamaktadır.

Aktif e-ticaret platformuna sahip önde gelen yapı market ve donanım zincirleri ise Cochez y Cía, Novey, Do It Center, Carbone, Tandor ve HOPSA olarak öne çıkmaktadır. Bu firmalar, demir-çelik ve diğer metal ürünleri dâhil olmak üzere geniş ürün yelpazesini dijital kanallar aracılığıyla da pazara sunmaktadır.

4.15.1 Ülke İçindeki Pazar Yerleri

Ülkede özel mücevherat pazar yerleri bulunmamaktadır.

4.15.2 Özel Günler, Tatiller, vb.

Panama'da nüfusun büyük bir kısmı Katolik olduğu için, dini bayramlar, özellikle Noel ve Kutsal Cuma gibi günler, ulusal tatil olarak kabul edilmektedir.

Panama'nın İş Kanunu'nun 47. Maddesine göre, ulusal tatil veya ulusal yas günü olarak kanunla belirlenen bir tatil günü Pazar gününe denk gelirse, ertesi Pazartesi günü tatil günü olarak uygulanmaktadır.

Panama Resmi Tatilleri 2026	
1 Ocak	Yeni Yıl
9 Ocak	Martyrs Günü
14-17 Şubat	Karnaval
3 Nisan	Kutsal Cuma
1 Mayıs	Emek Bayramı
3 Kasım	Kolombiya'dan Ayrılış Günü
5 Kasım	Kolon'un Bağımsızlık Günü
10 Kasım	Yas Günü
28 Kasım	İspanya'dan Ayrılış Günü
8 Aralık	Anneler Günü
20 Aralık	Yas Günü
25 Aralık	Christmas

Carnival, Kutsal Hafta (Holy Week) ve Kasım ayı gibi tatil dönemlerinde, birçok işletme çalışanlarına 1 veya 2 ek tatil günü vermeyi tercih edebilmekte ve bu durum, işletmelerin faaliyetlerini ve hizmet sürekliliğini etkileyebilmektedir. Dolayısıyla, bu tarihlerde Panama'daki ticari işletmelerin açık olmama durumu göz önünde bulundurulmalıdır.

4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Panama'da yaklaşık 3,54 milyon kişi internet kullanıcısı olup, bu rakam toplam nüfusun yaklaşık %78'ine tekabül etmektedir. 2025 yılı pazar araştırmalarına göre ülkede en yaygın kullanılan sosyal medya platformları arasında TikTok, Instagram ve YouTube öne çıkmaktadır. TikTok, 2,85 milyon kullanıcı ile en popüler sosyal medya platformu konumundadır. Instagram ise 2,60 milyon kullanıcı ile ikinci sırada yer almaktadır. Pazarlama faaliyetlerinin büyük bölümü bu iki platform üzerinden yürütülmekte olup, içeriklerin daha geniş kitlelere ulaşma ve bazı durumlarda viral etki yaratma potansiyeli bu tercihte belirleyici olmaktadır. YouTube ise 2,45 milyon kullanıcı ile üçüncü sırada yer almakta; platformda reklamlar genellikle video öncesinde veya video sırasında gösterim yoluyla yayımlanmaktadır.

4.15.4 E-Ticarettteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

E-ticaret, Panama'ya ithalat yapan diğer şirketlerle aynı gümrük vergilerine tabidir. Bu durum, Panama Ulusal Gümrük İdaresi tarafından yayımlanan Vergi Tarifesi'ne göre belirlenmiştir.

4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Panama'da e-ticaretle ilgili düzenlemeler, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı tarafından belirlenmektedir. 22 Temmuz 2008 tarih 51 sayılı Elektronik Ticaret Yasası, interneti ticaret yapma aracı olarak teşvik etmesine rağmen, her internet hizmet sağlayıcısının uyması gereken bazı temel gereksinimler bulunmaktadır.

-İşletme Kuruluşu Gerekliliği; İnternet üzerinden ticari hizmet sağlamak için, yasal olarak faaliyet göstermek adına Ticaret ve Sanayi Bakanlığı tarafından Panama Emprende aracılığıyla uygun bir İşletme Bildirimi alınması zorunludur.

-Yasal İzinler ve Lisanslar; internet üzerinden tamamen ticaret yapan bir işletmeye sahip olmak, gerekli izinler, sertifikalar veya lisanslardan muaf olunduğu anlamına gelmemekte, ticari faaliyetle ilgili düzenlemelere uygunluk sağlanması zorunlu tutulmaktadır.

-Yasal Sorumluluklar; firmalar Ticari Hizmet Sağlayıcısı olarak, tüm sivil, cezai ve idari sorumluluklara haiz olup, Tüketici Koruma ve Rekabet Savunma Kurumu (ACODECO), Gelir Genel Müdürlüğü (DGI) veya Sağlık Bakanlığı (MINSa) gibi denetim ve denetim yetkileri verilen yetkili kurumların kurallarına uymakta yükümlüdür.

Koşullar ve Kullanım Şartları

E-ticaret yapılması planlanan web sitesinde veya elektronik platformda “Koşullar ve kullanım şartları”nın yayınlanması gerekmektedir. Bu belge, kullanıcılara ve potansiyel müşterilere işin ticaret politikalarını iletmeyi amaçlamaktadır. Bu belgede yer alması gereken ana unsurlar:

- Şirketin ticaret unvanı
- Web sitesi URL'si
- Gerçekleştirilen ticaret faaliyetinin türü ve pazarlamak istenen ürün ve hizmetlerin özeti
- Web sitesi veya uygulama üzerinden kabul edilecek ödeme yöntemleri (Kredi Kartları, Nakit, Transferler vb.) ve müşteriye verilecek ödeme kanıt belgesi
- Ürün teslimat prosedürünü ayrıntılı olarak açıklanması: Müşterinin belirli bir noktada ve zamanda ürünü alması gerekli mi/eve teslimatı yapılıyorsa teslimat bölgesi, teslimat süresi ve müşteriye önemli olabilecek diğer detayların bildirilmesi,
- Müşteri şikayetleri, talepler veya iadeler için prosedürlerin açıklanması: İletişim kurulabilecek kişi(ler), telefon numaraları, e-posta adresleri vb.'dir.

Gizlilik Politikaları

Online alışveriş yapabilmek için müşteriler, işyerleriyle kişisel verilerini paylaşmak zorunda olup, (adres, telefon numarası, kredi kartı numarası vb.) elektronik ortamda hizmet sağlayan işletmelerin ise bu verileri korumak için güvenlik sistemlerine sahip olmaları gerekmektedir.

Bu nedenle, web sitesi barındırma hizmet sağlayıcısı ve ödeme işlemcisi olarak hizmet alınan şirketle, kullanacakları güvenlik sistemlerinin danışılması ve bu bilgilerin web sitenizin Gizlilik Politikaları kısmında belirtilmesi gerekmektedir.

Bu kısımda ayrıca açıklanması gereken bilgiler:

- Müşteri verilerini nasıl koruyacağınız ve gizlilik politikalarınızın nasıl işlediği
 - Müşterilerden talep edilecek veriler
- (örneğin, ad, soyad, e-posta adresi, telefon numarası, ödeme bilgileri vb.).
- Verilere neden ihtiyaç duyulduğu
 - Verilerin nasıl korunacağı
 - E-posta adresleri ve diğer verilerin reklam amaçlı kullanılması durumunda müşterinin bilgilendirilmesi ve onayının alınması

İşlemler için Güvenliğin Sağlanması

Eğer web sitenizde online ödeme kabul edilecek ise, elektronik ödemeleri işlemek ve banka hesabınıza yatırmak için bir hizmet sağlayıcısından hizmet alınması gerekmektedir. Bu hizmet sağlayıcılar, Ödeme İşlemcileri olarak bilinmekte ve PCI DSS (Payment Card Industry Data Security Standard) sertifikasına sahip olmaktadır.

4.15.6 E-ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fullfilment) sunan firmalar)

Özel sektörde, işletmelerin ihtiyaçlarına göre farklı özellikler sunan çok sayıda lojistik hizmet sağlayıcısı bulunmaktadır. Mücevher sektörü özelinde ise, yüksek değerli ürünlerin güvenli taşınması ve teslimine yönelik gerekli güvenlik önlemlerini ve teminatları sunabilen, nitelikli bir lojistik firmasıyla çalışılması kritik önem taşımaktadır.

Bu kapsamda öne çıkan firmalar :

Logisfashion (Panama Operasyonu)

Temmuz 2021’de Logisfashion Panama, lojistik sektöründe 40 yıllık deneyime sahip Panamalı operatör Supreme Overseas’i satın almıştır. Bu birleşme ile Logisfashion grubunun küresel bilgi birikimi, uluslararası operasyon tecrübesine sahip yerel bir freight forwarder’ın saha deneyimiyle bir araya getirilmiştir. Firma, menşe noktasından nihai teslimata (fulfillment), taşımadan dağıtıma kadar uçtan uca hizmet sunmaktadır.

Mücevher sektörüne yönelik hizmetleri arasında:

- Yüksek değerli ürünlerin elleçlenmesi konusunda uzman personel tarafından sipariş hazırlama (özel eğitim ve güçlendirilmiş önleyici tedbirler sayesinde hatasız toplama süreci),
- %100 özelleştirilebilir özel mücevher ambalajlama (ürün temizliği ve mesaj/baş harf gravür hizmeti dâhil; mağaza deneyimini yeniden üretmeyi amaçlayan paketleme süreci),
- Son kilometre (last mile) aşamasında güvenliği garanti altına alan özel taşıma çözümleri,
- Dağıtım sürecinde gönderi izlenebilirliğini sağlamak amacıyla gerçek zamanlı takip sistemleri yer almaktadır.

Brink's

Brink’s, nakit yönetimi, lojistik ve ödeme hizmetleri sunan küresel bir şirkettir. Elmas ve mücevher gibi yüksek değerli malların güvenli taşınması ve teslimatı konusunda uzmanlaşmıştır.

DHL

DHL, lüks segmentte faaliyet gösteren markalara yönelik özel lojistik çözümleri sunmaktadır. Firma uzak bölgelerden kaliteli hammaddelerin tedarik edilmesinden başlayarak, nihai müşteriye ulaştırma sürecine kadar markaya özgü, yüksek standartlı ve entegre lojistik hizmetleri sağlamaktadır.

4.16 Tanıtım ve Pazarlama

Panama pazarına giriş yapmayı planlayan mücevher markalarının pazarlama stratejileri, ürünün lüks segmentteki konumu ve fiyat aralığına bağlı olarak farklılık göstermektedir. Daha erişilebilir fiyat aralığında ürün sunan altın ve gümüş mücevher mağazaları, pazarlama faaliyetlerini ağırlıklı olarak düşük ve orta gelir grubuna yöneltilmektedir. Bu segmentte faaliyet gösteren firmalar; büyük indirim kampanyaları ve promosyonları ön plana çıkarmakta, pazarlama kanalı olarak ise radyo reklamları, mağaza vitrinlerinde yer alan indirim duyuruları ve Instagram üzerinden yapılan kampanya paylaşımlarını tercih etmektedir.

Üst segment ve lüks mücevher markaları ise dijital platformlarda yüksek prodüksiyon kalitesine sahip kampanyalar yürütmektedir. Bu firmalar, yüksek bütçeli reklam prodüksiyonları aracılığıyla ayrıcalık (exclusivity) ve zarafet (elegance) algısını güçlendirmeyi hedeflemekte ve harcama kapasitesi yüksek müşteri kitlesini cezbetmektedir. Panama pazarında çok sayıda uluslararası markanın faaliyet göstermesi nedeniyle marka bilinirliği (brand awareness) oluşturmak kritik önem taşımaktadır. Bu kapsamda, özellikle şehrin merkezi ve prestijli bölgelerinde açık hava reklamcılığı (billboard) kullanımı, lüks segmentte pazara giriş yapan markalar tarafından sıklıkla tercih edilen bir yöntemdir.

4.17 Sektörde Tüketici/ Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Panama’da mücevher trendleri dönemsel olarak değişkenlik göstermekle birlikte, öne çıkan eğilimler arasında minimalizm (sade ve zarif tasarımlar), kişiselleştirilmiş mücevherler (isim, baş harf vb.), geometrik ve doğa temalı parçalar (yaprak, çiçek motifleri) ile vintage/retro stiller yer almaktadır.

Farklı metallerin birlikte kullanımı (mixed metals) ve değerli/yarı değerli taşların yaratıcı biçimde tasarıma entegre edilmesi de çağdaş koleksiyonlarda dikkat çeken unsurlar arasındadır.

Özellikle Panama City’de ear cuff olarak adlandırılan, kulak memesini delmeden kullanılan aksesuarların popülaritesinde artış gözlemlenmekte olup, bu eğilimin komşu ülkelerdeki moda akımlarından etkilendiği değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, uygun fiyatlı ve geniş ürün çeşitliliği sunan bijuteri (costume jewelry) ürünlerine yönelik talepte belirgin bir artış söz konusudur. Bu ürünlerin büyük mağaza zincirlerinde düşük fiyatlarla satışa sunulması, düşük ve orta gelir grubuna mensup tüketicilerin gerçek mücevher ürünlerine yönelimini azaltabilecek bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

4.18 Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti dumping vergisi v.b.)

Panama Ulusal Gümrük Otoritesi verilerine göre, mücevherat ürünlerinin satın alınmasında %7 oranında ITBMS (Taşınır Malların Devri ve Hizmet Sunumuna İlişkin Vergi) uygulanmaktadır.

Gem and Jewelry Free Zone (PDE / World Jewelry Hub) kapsamında ise, ürünlerin yerel pazara girmeksizin yeniden ihraç edilmesi şartıyla vergisiz ithalat yapılabilmektedir; yalnızca ülke içi satışlar vergilendirilmektedir. Söz konusu ürünlerin ülkeye giriş gümrük işlemleri sırasında lüks veya zorunlu olmayan bazı ürünler için %5 ile %25 arasında değişen oranlarda Seçici Tüketim Vergisi (ISC) uygulanabilmekle birlikte, sanayi üretiminde kullanılan ham metaller ve cevherler genel olarak bu vergiden muaf tutulmaktadır.

Mücevherat Sektöründe Ülkemize Uygulanan Gümrük Vergi Oranları

GTIP CODE	Tax	GTIP CODE	Tax	GTIP CODE	Tax	GTIP CODE	Tax	GTIP CODE	Tax
7101.10.10	10	7103.91	5	7106.91	10	7110.19	0	7112.92	0
7101.10.20	15	7103.99	5	7106.92.10	5	7110.21	0	7112.99	0
7101.21	10	7104.10	10	7106.92.90	10	7110.29	0	7113.11	15
7101.22	10	7104.21	10	7107	10	7110.31	0	7113.19	15
7102.10	5	7104.29	10	7108.11	5	7110.39	0	7113.20	15
7102.21	0	7104.91	10	7108.12	5	7110.41	0	7114.11	15
7102.29	0	7104.99	10	7108.13	5	7110.49	0	7114.19	15
7102.31	5	7105.10	5	7108.20	5	7111	10	7114.20	15
7102.39	5	7105.90	5	7109	10	7112.30	0	7115.10	0
7103.10	5	7106.10	10	7110.11	0	7112.91	0	7115.90	15

**Demir, Çelik, Bakır, Alüminyum, Nikel, Kurşun ve Manganez Gibi Diğer Mineraller ve
Metaller Sektöründe Ülkemize Uygulanan Gümrük Vergileri**

GTIP CODE	Tax	GTIP CODE	Tax	GTIP CODE	Tax	GTIP CODE	Tax	GTIP CODE	Tax
7214.20.10	0	7216.21	10	7312.10	0	7216.50.20	10	7614.10.00	10
7214.20.90	10	7215.90.40	10	7215.50.12	10	7213.91	0	7604.10.22	10
7214.99.11	0	7217.10.10	10	7216.33	0	7215.90.31	0	7616.99.99	10
7217.20.11	0	7308.90.10	10	7604.29.10	0	7419.80.30	15	7610.90.99	5
7216.50.90	0	7210.49.10	0	7614.10	10	7419.80.90	15	7604.10.21	10
7217.20.12	0	7216.31.10	15	7326.90.10	10	7408.20.00	0	7604.29.90	10
7216.50.10	0	7216.69.10	0	7208.54.10	0	7419.80.90	15	2618.00.00	0
7228.30	0	7306.19	0	7214.10	10	7419.80.29	15	7806.00.99	15
7214.99.19	10	7228.60.00	0	7308.40.10	0	7412.20.00	0	7308.90.40	10
7217.20.19	10	7216.40	0	7308.10.00	5	7604.29.90	10	7308.90.90	10

4.19 Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Bulunmamaktadır.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar

Colón Free Zone, mücevher ihracatçıları açısından Amerika kıtasına yönelik yeniden ihracat (re-export) faaliyetleri için stratejik bir giriş kapısı niteliğindedir. Bölgede fiziki varlık bulundurmak; vergi avantajları, kolaylaştırılmış gümrük işlemleri ve gelişmiş lojistik altyapı gibi önemli imkânlar sunmaktadır. Bu avantajlar, mücevher sektöründe faaliyet gösteren firmaların operasyonel maliyetlerini optimize etmelerine ve bölgesel dağıtım faaliyetlerini ölçek ekonomisi çerçevesinde daha etkin şekilde yürütmelerine katkı sağlamaktadır.

Artan ilgi ve talep, gıda sektöründe ithalat bağımlılığı ve Türk dizileri sebebiyle Türk ürünlerine olan yoğun ilgi sebebiyle firmalarımızın Panama pazarına girmesi için altın bir fırsattır.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler

Panama mücevher pazarı, çok sayıda küresel markanın faaliyet göstermesi nedeniyle yüksek derecede rekabetçi bir yapıya sahiptir. Pazar parçalı (fragmented) bir görünüm arz etmekte olup, Pandora, Swarovski ve TOUS gibi oyuncular öne çıkmaktadır. Şirketler, müşteri tabanlarını genişletmek

amacıyla ürün inovasyonuna odaklanmakta; güçlü ve yaygın dağıtım kanalları sayesinde bölgesel ölçekte geniş bir tüketici kitlesine ulaşabilmektedir.

Öte yandan, Panama’da kayıtlı (formal) istihdamda gözlemlenen daralma ve yaşam maliyetlerindeki artış, düşük ve orta gelir grubuna mensup tüketicilerin mücevher gibi zorunlu olmayan (discretionary) harcamalara yönelmesini sınırlayabilecek bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Bu durum, özellikle fiyat hassasiyeti yüksek tüketici segmentlerinde talep üzerinde baskı oluşturma potansiyeline sahiptir.

7. Mücevherat Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Hedef kitlenin mevcut ekonomik durumunu dikkate alarak Panama pazarına giriş için en uygun zamanlamanın belirlenmesi önem arz etmektedir. Ürünlerin daha geniş bir tüketici kitlesine ulaştırılabilmesi amacıyla, pazarda yerleşik ve güvenilir mücevher mağazalarıyla iş birlikleri tesis edilmesi tavsiye edilmektedir. Hedef kitlenin beklenti ve tercihlerine hitap eden ürünler sunulabilmesi için sektördeki güncel eğilimlerin ve tüketim trendlerinin yakından takip edilmesi gerekmektedir.

8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

Panama, Güney Amerika’da ortak bir pazar oluşturmayı amaçlayan bölgesel bir ticaret anlaşması olan MERCOSUR’a (Güney Ortak Pazarı) yakın dönemde ortak ülke statüsüyle katılım sağlamıştır. Söz konusu oluşum, üye ülkeler arasındaki ticaret engellerinin azaltılması ve ekonomik iş birliğinin teşvik edilmesi suretiyle üye ekonomilerin güçlendirilmesini hedeflemektedir.

Bu yeni ticari entegrasyon çerçevesinde, Türk şirketleri Panama’yı, başta Brezilya olmak üzere büyük Güney Amerika ekonomilerine erişim sağlamak amacıyla stratejik bir dağıtım ve lojistik merkezi olarak değerlendirebilecektir.

9. Genel Değerlendirme

Panama, sınırlı iç pazar büyüklüğüne sahip olmakla birlikte, bölgedeki büyük pazarlara erişim bakımından stratejik bir konuma sahiptir. Ülkenin başlıca güçlü yönleri coğrafi konumu ve gelişmiş lojistik altyapısıdır. Ayrıca küçük bir pazar olmasına rağmen, kişi başına düşen GSYH bakımından bölgedeki en yüksek seviyeye sahip ülkedir. Bu durum, nüfusun belirli bir kesiminin gelirinin bir bölümünü eğlence ve lüks tüketim ürünlerine yönlendirebileceğine işaret etmektedir.

Mücevher ithalatı bakımından Panama’da etiketleme, ambalajlama ve izin süreçlerine ilişkin düzenlemelerin sınırlı olması önemli bir avantaj teşkil etmektedir. Nitekim gıda, kozmetik ve ilaç gibi diğer sektörlerde oldukça kapsamlı düzenlemeler ve izin mekanizmaları mevcutken, mücevher sektöründeki görece esnek yapı yatırımcılar açısından olumlu bir iş ortamı sunmaktadır. Bu elverişli koşullar, uluslararası markaların da pazara ilgisini artırmakta olup, sektörde güçlü bir rekabet ortamının oluşmasına neden olmaktadır.

Kıymetli taşların ötesinde, Panama’nın endüstriyel mineraller ve metaller bakımından da yüksek ölçüde ithalata bağımlı olduğu görülmektedir. 2023–2025 döneminde demir, çelik, manganez ve ilgili alaşımların ithalatı yaklaşık 780,1 milyon ABD dolarına ulaşmış olup, başlıca tedarikçiler arasında

Çin, Türkiye ve Hong Kong yer almaktadır. Söz konusu ithalat; inşaat, altyapı, imalat sanayi ve gayrimenkul sektörlerinin talebini karşılamaya yöneliktir.

Aynı dönemde alüminyum ithalatı 304 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleşirken, ihracat 51,5 milyon ABD doları olarak kaydedilmiştir. Bu ihracatın önemli bir bölümü, Panama Kıstağı'nda faaliyet gösteren serbest ticaret bölgeleri aracılığıyla gerçekleştirilen yeniden ihracat (re-export) faaliyetlerinden kaynaklanmaktadır.

2023 yılında yaşanan protestolar sonrasında yerel madencilik faaliyetlerinin durdurulması, Panama'nın bu sektörlerde ithalata olan bağımlılığını daha da artırmıştır. Bu çerçevede ülkenin rekabet gücü; lojistik altyapısının etkinliği, tedarikçi çeşitliliği ve küresel emtia fiyatlarındaki dalgalanmalara doğrudan bağlı bir yapı arz etmektedir.

****Panama Ticaret Müşavirliği tarafından hazırlanan bu Rapor bilgi amaçlı olup herhangi bir hukuki bağlayıcılığı yoktur.****

10. Yararlı Adresler

Propanama

<https://www.propanama.gob.pa/panama/>

Panama Compra - Tenders

<https://www.panamacompra.gob.pa>

Colon Free Zone

<https://www.zolicol.gob.pa/>

Chamber of Commerce, Industries and Agriculture

<https://www.panacamara.com/>

Intelcom

<https://intelcom.gob.pa/inicio>

General Directorate of Investor Services

<https://digesi.mici.gob.pa/>

Chamber of Construction

<https://capac.org/>

11. Kaynakça

[https://www.arifa.com/upload/pdf/Panama\(17\).pdf?iframe=true&width=80%&height=80%](https://www.arifa.com/upload/pdf/Panama(17).pdf?iframe=true&width=80%&height=80%)

<https://www.prensa.com/sociedad/mici-cancela-la-concesion-de-cerro-quema-empresa-dice-que-explorara-recursos-legales/>

https://www.propanama.gob.pa/wp-content/uploads/2024/06/PNUD_ProPanama_DOC1_Moda_TAPAFINAL.pdf

<https://www.danzaspanama.com/post/LAS-JOYAS-DE-LA-POLLERA>

<https://www.presidencia.gob.pa/publicacion/panama-se-convierte-en-estado-asociado-del-mercosur-abriendo-grandes-oportunidades-comerciales>

<https://datos.bancomundial.org/indicador/NY.GDP.PCAP.CD?locations=L6>

<https://www.maersk.com/local-information/shipping-from-europe-to-latin-america/ecumed-westbound>

<https://dashlog.gatech.pa/ft>

<https://www.mitradel.gob.pa/wp-content/uploads/2016/12/c%C3%B3digo-detrabajo.pdf>

<https://logistics.gatech.pa/intercambio-comercial/tratados-y-acuerdos/mapa-de-tratados-y-acuerdos/>

<https://dgi.mef.gob.pa/itbms/Generalidades.php>

<https://www.panacamara.com/exposiciones-comerciales/>

<https://mici.gob.pa/wp-content/uploads/2022/05/listados-de-empresas-inscritas-en-el-rin-2022-compressed-1.pdf>

<https://www.inec.gob.pa/DASHBOARDS>

<https://mici.gob.pa/onci-acuerdos-comerciales-regionales/>

[https://www.simbolointeractivo.com/estadisticas-de-marketing-digital-en-panama-2025 /](https://www.simbolointeractivo.com/estadisticas-de-marketing-digital-en-panama-2025/)

<https://mici.gob.pa/comercio-por-internet/>

https://www.ana.gob.pa/w_ana/index.php/about-event/acuerdos-decretos-memorandos-resoluciones/resoluciones?csrt=3036218572391157212

<https://tradingeconomics.com/panama/imports/pearls-precious-stones-metals-coins>

<https://www.mef.gob.pa/wp-content/uploads/2025/05/MEF-DAES.-Informe-Economico-y-Social-2024.pdf>

<https://www.turkiyetoday.com/nation/turkiye-pursues-panama-maritime-deal-to-boost-global-shipping-reach-3210395>

https://www.ana.gob.pa/wp-content/uploads/arancel/Arancel_Nacional_VII_Enmienda_2025.pdf

<https://aranceles.ana.gob.pa/#/result-search/7214/imp/code>

<https://www.camipa.org/nosotros/>

<https://capac.org/>